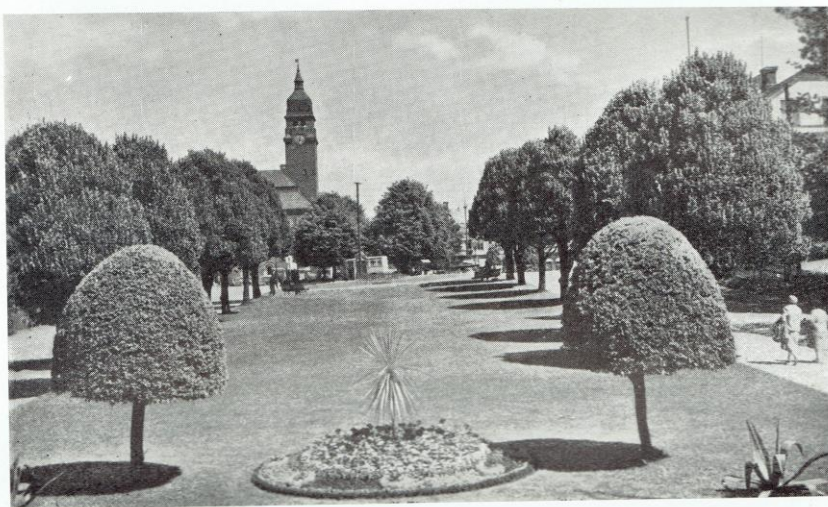

Byggnadsnämnden.

Den 14 september 1881 utfärdade Kungl. Maj:ts Befallningshavande kungörelse att byggnadsstadgan för rikets städer skulle äga tillämpning inom stationssamhället Nässjö och i anledning därav valde samhällets invånare den 11 oktober samma år byggnadsnämnd. Nämnden, som då bestod av tre ledamöter, valde som sin förste ordförande ingenjören J. E. Beckmansson. Övriga ledamöter voro källarmästaren Carl Peterson och disponenten M. E. Klintin. Vid stadsblivandet 1914 utökades antalet ledamöter i nämnden till fem, och stadens förste ordförande i byggnadsnämnden blev disponenten Sten Westerberg med disponenten Ernst Johnsson som vice ordförande. År 1917 efterträddes dessa av direktör Simon Ericson, ordförande, och lokreparatör J. A. Malmberg, vice ordförande, vilka kvarstodo till 1923, då Malmberg blev ordförande och verkmästare F. E. Janson vice ordfö-

Järnvägsplanaden.

rande, vilken 1927 ersattes av byggmästaren G. Lundberg, som med uppehåll för åren 1934—1936 fortfarande innehar vice ordförandeposten. Malmberg efterträddes 1930 som ordförande av direktör C. O. Cederholm, vilken 1934 blev vice ordförande och som sådan kvarstod till sin död 1936. Nämndens nuvarande ordförande är sedan 1934 kommunalborgmästaren A. Johnsson och övriga ledamöter byggmästaren G. Lundberg, vice ordförande, lokomotiveldaren O. Ohlsson, byggmästaren G. Ruthér och byggmästaren S. Gustavsson.

Som tekniskt biträde och mättningsman hava fungerat följande stadsingenjörer: 1909—1915 Nils Christiansen, 1916—1917 K. E. Romson, 1918 Gustaf Lovén, Carl Ericson och B. Hellström, första halvåret 1919 B. Thorstensson och därefter Carl Ericson, som fortfarande innehar befattningen. Den sistnämnde är jämväl byggnadsnämndens sekreterare.

Byggnadsordning antogs 1881 och gällde denna ända till år 1919, då ny byggnadsordning fastställdes av Kungl. Maj:ts Befallningshavande. Tillägg med garagebestämmelser fastställdes 1928. I anledning av ny stadsplanelag och byggnadsstadga av år 1931 har utarbetats förslag till ny bygg-

nadsordning för Nässjö, vilket antagits av stadsfullmäktige den 30 september 1938 och fastställt av Kungl. Maj:ts Befallningshavande den 30 november 1938.

I Nässjö har det icke förekommit någon planlös bebyggelse, emedan kommissionslantmätaren S. G. Esping, ägare till en av gårdarna i byn Runneryd, inom vilken Nässjö järnvägsstation byggdes, redan 1864 uppgjorde en plan för det blivande samhället. Denna plan, som omfattade större delen av nuvarande stadsdelen Gamla staden, har med sina 14,85 meter breda gator och rätvinkliga, relativt små byggnadskvarter satt sin prägel på stadens centrala del. En ny karta av Esping 1879 utvidgade och kompletterade 1864 års plan, varjämte bebyggelsen i viss mån reglerades med brandgator och annat. År 1882 var samhället moget för ny reglering i anledning av att 1874 års

Gamla folkbögskolan med nyanlagda stadsparken.

byggnadsstadga då skulle tillämpas. Denna »karta över tomtplatser m. m. inom anslagna området till stationssamhället Nässjö» utfördes av förste lantmätaren J. A. M. Lindeblad och fastställdes av Kungl. Maj:t den 4 maj 1883. Denna plan upptog 17,81 meter breda gator och då bebyggelse före denna tid skett enligt 1864 års plan inom kvarteren omkring torget och norr därom uppstod i fortsättningen förskjutningar i byggnadslinjerna, som här och där ännu finnas kvar. År 1910 reglerades ånyo stadsplanen för samhället, varvid bland annat stadsparken intogs i planen. Södra Torget ändrades till byggnadskvarter då däremot Norra Torget, den så kallade Eosparken, skulle reserveras. Samma år påbörjades ett intensivt stadsplanearbete på de områden, som skulle ingå i den blivande staden Nässjö. Förslag utarbetades av stadsingenjör Nils Christiansen och Allmänna Ingenjörbyrån, men intet av dessa vann vederbörandes gillande. År 1917 framlade nuvarande stadsplanedirektören i Stockholm, Albert Lilienberg, ett förslag till stadsplan, som fastställdes av Kungl. Maj:t den

17 mars 1922. Denna stadsplan är i huvudsak fortfarande gällande. Ändringar ha dock förekommit i stor utsträckning.

I enlighet med 1917 års fastighetsregisterförordning beslöto stadsfullmäktige den 21 mars 1919 att låta upprätta fastighetsregister för staden, varefter ingenjör B. Thorstensson erhöill länsstyrelsens förordnande som förrättningsman. Fastighetsregistret förklarades upplagt år 1926. Registerförare har sedan dess varit stadsingenjör Carl Ericson.

Den 29 augusti 1919 beslöto stadsfullmäktige bevilja anslag till utförande av triangel- och polygonmätning för staden. Detta arbete utfördes redan samma år av Kommunala Kartbyrån i Stockholm och omfattade ett huvudnät, ett sekundärnät och ett polygonnät, som sedan dess kompletterats och utvidgats genom stadsingenjörskontorets försorg. Härigenom har erhållits en säker stomme, som varit till stort gagn för mättningsverksamheten. Tomtindelning har sedan 1922 skett i sådan utsträckning att för närvarande omkring 160 kvarter tomtindelats.

Byggnadsverksamheten i Nässjö har liksom i flertalet av Sveriges städer under denna tidsperiod varit ganska livlig och har särskilt under de senaste åren i större omfattning utsträckt till de ytterområden, där enligt stadsplanen fristående hus skola uppföras. Livligast har byggnadsverksamheten under den senaste åren varit i stadsdelarna Handskeryd, Ingsberg och Runneryd men även inom gamla staden ha ett flertal nybyggnader uppförts. Dessutom ha ett stort antal äldre byggnader ombyggt och moderniserats. Detta har i särskilt stor utsträckning varit fallet efter reningsverkets tillkomst år 1931, då w. c. anläggningar generellt kunnat tillåtas i staden.

Bostadsstandarden får betecknas som mycket hög. Härtill har givetvis de av Kungl. Maj:t år 1922 fastställda stadsplanebestämmelserna verksamt bidragit, ävensom byggnadsnämndens allmänna inställning till bostadsproblemet. Sålunda torde inom Nässjö stad lägenheternas golvyta i regel vara större än för motsvarande lägenheter i flertalet andra städer. I praktiskt taget alla nybyggnader finnas badrum och w. c. Även kylskåp ha börjat inmonteras under de senaste åren.

Den offentliga byggnadsverksamheten har fortskridit jämsides med stadens tillväxt och utveckling. Sålunda uppfördes nytt epidemisjukhus år 1921, ny brandstation 1924, i vilken även är inrymt lokaler för hälsovårdsnämnd och köttbesiktningsbyrå, nytt ålderdomshem med 50 vårdplatser uppfördes 1926, nytt sjukhus 1930, tillbyggnad av Nässjö Läroverk samt nytt församlingshem 1938. Utvidgning av lokalerna för folkskolan pågår för närvarande dels genom tillbyggnad av centralskolan och dels genom uppförande av ny folkskola i kvarteret Rosenlund i Nyhem.

Inom Nässjö stad fanns den 1 januari 1938 155 stenbyggnader och 1,836 träbyggnader.

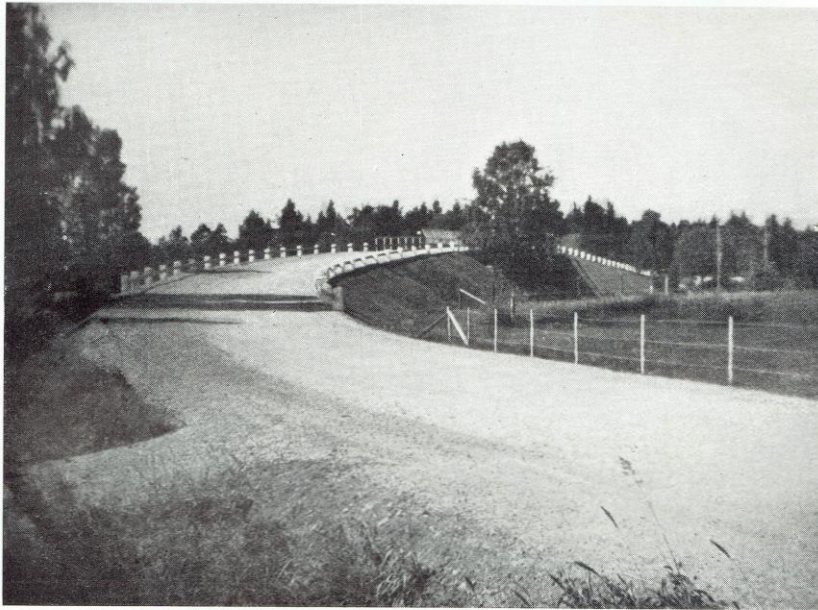
Fördelningen av sammanlagda antalet bostadslägenheter, butiker, offentliga samlingslokaler m. m. i ovanstående byggnader åren 1914—1938 framgår av följande tabell:

	1/1 1915	1/1 1919	1/1 1924	1/1 1929	1/1 1934	1/1 1938
Sammanlagt antal:						
Lägenheter	1799	1981	2335	2566	2761	3181
Rum	3435	3850	4731	5409	5993	6785
Kök	1497	1672	2019	2236	2428	2827
Butiker	122	125	143	178	186	209
Kontorsrum	81	86	124	159	183	210
Fabr. o. verkst. rum	155	195	261	397	308	365
Lager o. mag. rum	155	165	213	288	320	414
Samlingslokaler	12	15	18	22	22	21
Lokaler för andra ändamål ..					109	178
Garage					143	211

Gator och vägar.

Nässjö stads äldsta vägförbindelser äro Anneforsvägen, som sammanbinder landsvägen Jönköping—Eksjö med Nässjö järnvägsstation, utfartsvägen mot Spexhult och Almesåkra samt utfartsvägen genom Åker mot Forserum.

I början av 1900-talet tillkom utfartsvägen genom Handskeryd mot Vetlanda. År 1920 anlades utfartsvägen mot Fredriksdal och år 1921 ombyggdes landsvägen Jönköping—Eksjö och fick då den sträckning den nu har genom Gamlarpsvägen, Rådhusgatan och Sörängsvägen. Utfarts-

Viadukten över Malmö-banan i Handskeryd.

vägen mot Spexhult ombyggdes och asfalterades 1933, varvid den även försågs med skenfri korsning, vägbro, över dubbelspåret mot Malmö.

Under åren 1934 och 1938 ombyggdes och permanentbelades utfartsvägarna mot Jönköping och Eksjö. Härvid ändrades även Jönköpingsvägens plankorsning med Nässjö—Oskarshamns järnväg till skenfri korsning, även denna vägbro. År 1936 ombyggdes och permanentbelades största delarna av utfartsvägen mot Vetlanda. Utfartsvägarna mot Smålands Anneberg och Tranås samt mot Fredriksdal och Malmbäck sakna fortfarande permanentbeläggning.

Stadens gatunät har under årens lopp utbyggt i den mån bostadsbebyggelsen fortskridit. Till en början utlades gatorna i regel såsom grus och makadamgator, men under de senaste tio åren

har asfaltering utförts i ganska stor utsträckning, särskilt inom stadens centrala delar. Även inom förstadsområdena ha vissa gator asfalterats, isynnerhet sådana som ligga i lutning. Avsikten härmed har varit dels att få gatorna iordningställda på sådant sätt, att underhållskostnaderna nedbringas och dels att befria rännstensbrunnar och avloppsledningar från all den sand som annars, särskilt vid häftiga regn intränger genom brunnarna i avloppsledningarna.

Stortorget permanentbelades 1932 och större delen av Södra Torget iordningställdes och permanentbelades 1938.

Viadukten över Oskarshamns-banan i Egna hem.

Stadens gatu- och vägnät hade den 1 januari 1938 en längd av 45,3 kilometer med en sammanlagd körbaneyta av 304,800 kvm. och en gångbaneyta av 129,600 kvm.

Gatunätets utbyggnad framgår av följande tabell:

1/1 1915	1/1 1919	1/1 1924	1/1 1929	1/1 1934	1/1 1938
Uppgift saknas	11380 m.	16840 m.	38525 m.	41450 m.	45300 m.